

ε' εξάμηνο

		Ώρες διδασκαλίας								Σύνολο	ECTS
		Εβδομάδας				Εξαμήνου					
		Ασκήσεις				Ασκήσεις					
		Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.	Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.		
Ε' Εξάμηνο											
Υποχρεωτικά											
1.	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	4			2	52			26	78	7
2.	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	3			4	39			52	91	6,5
3.	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ	4			3	52			39	91	7,5
4.	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	2		4	4	26		52	52	130	4
5.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	2	1			26	13			39	3,5
6.	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1	1			13	13			26	2
										30,5	
Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά											
1.	ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2			2	26			26	52	4
2.	ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2			2	26			26	52	4
3.	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΟΝΙΩΣ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ	1			1	13			13	26	2
4.	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ – ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡ- ΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	1	1			13	13			26	2

53450	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ιωάννης Εθευσινιώτης, Καθηγητής Γεωργία Μπάρβα, Ακαδ. Υπότροφος Ιωάννα Σταθοπούλου, Ακαδ. Υπότροφος
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		4Θ -2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		7	

Σκοπός

- Εκμάθηση και εφαρμογή των μεθόδων κλινικής αξιολόγησης του ασθενούς.
- Απόκτηση γνώσεων ειδικής νοσηλείας
- Παρακολούθηση της διαγνωστικής προσπάθειας και της θεραπευτικής αντιμετώπισης

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση των κλινικών και θεωρητικών μαθημάτων οι φοιτητές θα πρέπει να αναγνωρίζουν τα βασικά συμπτώματα και σημεία και την αδρή διαφορική διαγνωστική σε ασθενείς με επείγουσες και απειλητικές για την ζωή καταστάσεις, να είναι εξοικειωμένοι με την αδρή κλινική εξέταση των λοιμωδών νοσημάτων, του πεπτικού, νευρικού, αιμοποιητικού, ουροποιητικού και καρδιαγγειακού συστήματος και με την λήψη και την αδρή αξιολόγηση των ζωτικών σημείων του ασθενούς. Επιπροσθέτως θα πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί στην λήψη του βασικού ιστορικού του ασθενούς και στην αδρή διαφορική διαγνωστική ξεκινώντας από τον συνδυασμό της συμπτωματολογίας του ασθενούς, να έχουν εξοικειωθεί με την λήψη, την βασική αξιολόγηση και την αδρή διαφορική διαγνωστική των συχνών εργαστηριακών εξετάσεων, να έχουν εκπαιδευτεί στις φλεβοκεντήσεις, στην διαδικασία λήψης αερίων αρτηριακού αίματος, στην τοποθέτηση περιφερικού φλεβοκαθετήρα, στην τοποθέτηση καθετήρα κύστεως, στην τοποθέτηση σωλήνα αερίων και την διενέργεια υποκλήσμου, στην πε-

ριποίηση ηλικών πίεσης και λοιμώξεων μαλακών μορίων. Παράλληλα είναι απαραίτητο να έχουν παραστεί στις διαδικασίες τοποθέτησης κεντρικής φλεβικής γραμμής, παρακέντησης πνευμονικής ή ασκτικής συλλογής, οσφυονωτιαίας παρακέντησης, λήψης μυελού για μυελόγραμμα και οστεομυελική βιοψία και στην χορήγηση των συνήθων αληθιά και ειδικών θεραπειών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Νοσήματα των διαφόρων συστημάτων και οργάνων:

1. Νοσήματα Αιμοποιητικού Συστήματος
2. Νοσήματα Πεπτικού Συστήματος
3. Λοιμώδη Νοσήματα
4. Νοσήματα Καρδιαγγειακού Συστήματος
5. Νοσήματα Νευρικού Συστήματος
6. Νοσήματα Ουροποιητικού Συστήματος

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Κλινική διάγνωση, ιστορικό και φυσική εξέταση, Swartz Mark, **Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτριος**, 6^η έκδοση/2011.

2^η Επιλογή: Έγχρωμος Άτλαντας Εσωτερικής Παθολογίας, Braunwald Ed., Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, 1^η έκδοση/2011.

53355 ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ Νικόλαος Φώτος, Αναπλ. Καθηγητής

Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα: 3Θ -4ΚΑ

Διδακτικές Μονάδες (ECTS): 6,5

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών και κλινικών γνώσεων για την παροχή εξατομικευμένης φροντίδας, με τη μέθοδο της νοσηλευτικής διεργασίας, σε ενήλικες ασθενείς με οξεία ή χρόνια παθολογικά νοσήματα. Η νοσηλευτική φροντίδα θα αναλυθεί μέσα σε ένα πλαίσιο, στο οποίο προτάσσονται οι νοσηλευτικές διαγνώσεις και παρεμβάσεις, με έμφαση στην αιτιολόγηση της κάθε παρέμβασης. Οι φοιτητές θα καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη και θα αναπτύξουν δεξιότητες λήψης απόφασης στην κλινική πρακτική.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου, οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές αρχές για την παροχή βασισμένης σε ενδείξεις νοσηλευτικής φροντίδας σε ενήλικες ασθενείς με παθολογικά νοσήματα.

Ειδικότερα, πρέπει να μπορούν να:

- Εκτιμούν την κατάσταση υγείας των ασθενών, με τη λήψη ιστορικού υγείας, τη διενέργεια κλινικής εξέτασης και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εργαστηριακού ελέγχου.
- Καθορίζουν τις ανάγκες φροντίδας υγείας των ασθενών, θέτοντας νοσηλευτικές διαγνώσεις.
- Σχεδιάζουν εξατομικευμένο πλάνο νοσηλευτικών παρεμβάσεων, ορίζοντας τους στόχους της νοσηλευτικής φροντίδας.
- Εφαρμόζουν τις τεκμηριωμένες νοσηλευτικές παρεμβάσεις, βάσει του σχεδίου που έχουν θέσει.
- Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και βάσει αυτής της αξιολόγησης να αναθεωρούν το σχέδιο φροντίδας.

- Ενσωματώνουν τις αρχές της διεπιστημονικής φροντίδας στο σχέδιο ολιστικής φροντίδας υγείας των ασθενών.
- Εκπαιδεύουν τους ασθενείς και τους φροντιστές τους σχετικά με τη νόσο και τη θεραπεία, με σκοπό την επίτευξη υψηλών επιπέδων αυτοφροντίδας και την προαγωγή, διατήρηση και αποκατάσταση της υγείας.

Περιεχομενο

Διδακτικό μέρος

Εκτίμηση, νοσηλευτική διάγνωση, προγραμματισμός, εφαρμογή προγράμματος και αξιολόγηση αποτελέσματος της νοσηλευτικής φροντίδας σε ασθενείς με:

- Πόνο
- Διαταραχές του ισοζυγίου υγρών-ηλεκτρολυτών
- Λοίμωξη
- Διαταραχές του ανοσοποιητικού συστήματος-Μεταμόσχευση ιστών και οργάνων
- Καρκίνο
- Διαταραχές του καλυπτηρίου συστήματος
- Διαταραχές των ενδοκρινών αδένων
- Σακχαρώδη διαβήτη
- Διαταραχές της θρέψης
- Διαταραχές του πεπτικού συστήματος
- Διαταραχές του ήπατος και παγκρέατος
- Διαταραχές της λειτουργίας του εντέρου
- Διαταραχές των ουροφόρων οδών και των νεφρών

Κλινικό μέρος

Κλινική άσκηση σε επιλεγμένες παθολογικές κλινικές, εξωτερικά ιατρεία και εργαστήρια. Στο πλαίσιο της κλινικής άσκησης ο φοιτητής θα συμμετέχει στη νοσηλευτική φροντίδα, υπό την επο-

πτεία κλινικών εκπαιδευτών/νοσηλευτών.

Μέθοδοι διδασκαλίας:

- Διαλέξεις στην αίθουσα διδασκαλίας, με χρήση PowerPoint και προβολή video
- Συζήτηση
- Ερωτήσεις προς φοιτητές
- Μελέτη περιπτώσεων
- Κλινική άσκηση σε Παθολογικές Κλινικές γενικών νοσοκομείων της Αττικής

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Τόμος Α, Priscilla LeMone, Karen Burke, Gerene Bauldoff, Εκδόσεις Δημ. Λαγός, Αθήνα, 5^η έκδοση/2013

2^η Επιλογή: Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Έννοιες και Πρακτική, Τόμος Α, Susan C. Dewit. Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 1^η/2009

3^η Επιλογή: Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Κριτική σκέψη για συνεργατική φροντίδα, Τόμος Α', D.D. Ignaravicius, M.L. Workman, Εκδότης: ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις, Αθήνα, 5^η/2008

53451	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ιωάννης Κακλαμάνος, Καθηγητής Κων/νος Μπίρμπας, Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		4Θ -3ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		7,5	

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση χειρουργικών παθήσεων των διαφόρων οργάνων και συστημάτων με ιδιαίτερη έμφαση στην έμφαση στην επιδημιολογία, την αιτιολογία, την κλινική παρουσίαση, τον διαγνωστικό έλεγχο και τις βασικές αρχές της διαγνωστικής προσέγγισης.

Περιεχόμενο

- Ενδοκρινική και Μεταβολική απάντηση στο τραύμα
- Υγρά και ηλεκτρολύτες
- Οξεοβασική ισορροπία: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να περιγράψουν τους ομοιοστατικούς μηχανισμούς που κινητοποιούνται κατά την Ενδοκρινική και Μεταβολική απάντηση στο τραύμα καθώς επίσης και τις διαταραχές των μηχανισμών αυτών. Να αξιολογούν τα εργαστηριακά ευρήματα που διαφοροδιαγιγνώσκουν τις διαταραχές της οξεοβασικής ισορροπίας και τις δι-

αταραχές του ύδατος και των ηλεκτρολυτών. Επίσης να γνωρίζουν την βασική σύνθεση των ενδοφλεβίων υγρών, κρυσταλλοειδών και κολλοειδών καθώς και τον τρόπο χορήγησής τους.

- Χειρουργικές ροιμώξεις και μετεγχειρητικές επιπλοκές: Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν τις κυριότερες χειρουργικές ροιμώξεις καθώς και να μπορούν να περιγράψουν την αιτιοπαθογένεια των πλέον συχνών μετεγχειρητικών επιπλοκών. Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουν τις κυριότερες νοσηλευτικές παρεμβάσεις πρόληψης και θεραπείας των επιπλοκών αυτών.
- Διαταραχές της θρέψης και τεχνητή διατροφή: Οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να περιγράψουν τις διαταραχές της θρέψης των χειρουργικών ασθενών, τις ενδείξεις και τις οδούς χορήγησης εντερικής και παρεντερικής διατροφής.
- Καταπληξία και σύνδρομο πολυοργανικής ανεπάρκειας: Να γνωρίζουν τους συνθέστερους

τύπους καταπληξίας, την αιτιολογία τους και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

- Φυσιολογία και παθολογία της επούληωσης-έγκυαμα: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να περιγράψουν τις φάσεις της επούληωσης καθώς και τις διαταραχές της. Επίσης τους τύπους των παθολογικών ουλών και τους τρόπους πρόληψής τους. Θα γνωρίζουν την αιτιολογική και ανατομική ταξινόμηση των εγκυμάτων και τις κυριότερες νοσηλευτικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης του εγκυματία ασθενούς.
- Λαπαροενδοσκοπική Χειρουργική: Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν τις συχνότερες χειρουργικές επεμβάσεις που εκτελούνται λαπαροσκοπικά, την φυσιολογία του πνευμοπεριτοναίου καθώς και τις κυριότερες συσκευές και εργαλεία που χρησιμοποιούνται στις λαπαροσκοπικές επεμβάσεις.
- Αρχές χειρουργικής Ογκολογίας: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν την ταξινόμηση των συμπαγών νεοπλασμάτων, το σύστημα σταδιοποίησης TNM και τις βασικές αρχές διάγνωσης (απεικόνιση, βιοψίες). Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουν τις βασικές αρχές της ογκολογικής χειρουργικής (εκτομή πρωτοπαθούς εστίας, ημυφαινεκτομή, αλλήλα και τις συμπληρωματικές της χειρουργικής επέμβασης θεραπείες (χημειοθεραπεία, ακτινοθεραπεία).
- Χειρουργική παθολογία ενδοκρινών αδένων: Να γνωρίζουν τις κυριότερες χειρουργικές παθήσεις του θυρεοειδούς, παραθυρεοειδών και επινεφριδίων. Να είναι σε θέση να περιγράψουν την παθοφυσιολογία, την διαγνωστική διαδικασία και τους βασικότερους τρόπους αντιμετώπισης των παθήσεων αυτών
- Χειρουργική ανατομία της κοιλίας: Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν στοιχεία ανατομίας που αφορούν τα ενδοκοιλιακά όργανα καθώς και την σημασία των σχέσεων αυτών στις δι-

άφορες χειρουργικές επεμβάσεις του πεπτικού συστήματος.

- Παθήσεις του μαστού: Περιγράφονται οι συνηθέστερες καλοήθεις παθήσεις του μαστού και οι τρόποι αντιμετώπισής τους. Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να περιγράψουν την κλινική εικόνα και την αντιμετώπιση της ινοκυστικής μαστοπάθειας, του ινοαδενώματος των απλών κύστεων και των καλοήθων οζιδίων του μαστού. Αναφέρεται η αιτιοπαθογένεια και η ταξινόμηση του καρκίνου του μαστού. Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν τις μεθόδους screening για τον καρκίνο του μαστού, την κλινική του εικόνα και την θεραπεία (χειρουργική και συμπτωματολογική).
- Παθήσεις του οισοφάγου
- Παθήσεις του στομάχου και του 12/δακτύλιου
- Παθήσεις του ήπατος εντέρου
- Παθήσεις του παχέος εντέρου: Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν την παθοφυσιολογία των συχνότερων καλοήθων και κακοήθων παθήσεων των οργάνων του πεπτικού σωλήνα που αναφέρονται στην θεματική ενότητα αυτή, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση, τον καρκίνο του οισοφάγου και του στομάχου, το έλκος βοήβου 12/δακτύλιου. Όσον αφορά το παχύ έντερο, οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να περιγράψουν την κλινική εικόνα της ηλικώδους κοιλίτιδας, της νόσου του Crohn, του καρκίνου του παχέος εντέρου και του ορθού, καθώς και τους κυριότερους τρόπους θεραπείας τους.
- Οξεία εντερική απόφραξη
- Περιτονίτιδα
- Οξεία κοιλία: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να περιγράψουν την κλινική εικόνα του αποφρακτικού ειλεού, τις κυριότερες αιτίες της οξείας κοιλίας και της περιτονίτιδας. Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουν τους κυριότερους

τρόπους χειρουργικής θεραπείας των καταστάσεων αυτών.

- Λιθίαση και λοιμώξεις των χοληφόρων-αποφρακτικός ίκτερος: Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν την κλινική εικόνα και την θεραπεία της οξείας χολοκυστίτιδος, της χοληλιθίασης, της χοληδοχολιθίασης. Επίσης να γνωρίζουν τον μεταβολισμό της χοληρυθίνης και τα αίτια (καλήθη και κακοήθη) του αποφρακτικού ίκτερου.
- Ραγδαία αιμορραγία από το πεπτικό σύστημα: Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν τα αίτια των ραγδαίων αιμορραγιών του πεπτικού συστήματος και τους τρόπους ανεύρεσης του ανατομικού σημείου της αιμορραγίας. Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουν τους βασικούς τρόπους (ενδοσκοπικούς και χειρουργικούς) αντιμετώπισης των αιμορραγιών αυτών.
- Μεταμοσχεύσεις οργάνων: Παρουσιάζονται οι συχνότερες μεταμοσχεύσεις συμπαγών οργάνων.

νων. Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν τις έννοιες και να είναι σε θέση να περιγράψουν τις καταστάσεις οργανικής ανεπάρκειας που έχουν ένδειξη μεταμόσχευσης καθώς και να γνωρίζουν τα σημεία του εγκεφαλικού θανάτου.

Μέθοδος αξιολόγησης: Προφορικές ή γραπτές εξετάσεις (ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και βραχεία ανάπτυξη θεμάτων).

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Χειρουργική Παθολογία, Γ. Μπονάτσος, Β. Γοημέτης, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 2005

2^η Επιλογή: Σύγχρονη Χειρουργική, Α. Κωστάκης, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 2005

53353	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ελένη Θεοδοσοπούλου, Καθηγήτρια Παντελής Στεργιάννης, Επίκ. Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ -4Ε-4ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση από τον φοιτητή θεωρητικών και κλινικών γνώσεων σχετικά: με τη νοσηλευτική και σημειολογική αξιολόγηση ασθενών με χειρουργικά προβλήματα, με την αιτιολογία και τη συχνότητα κλινικών συμπτωμάτων και επιπλοκών τα οποία χρήζουν νοσηλευτική θεραπευτική φροντίδα. Την περιεχειρητική φροντίδα των ασθενών, καθώς και την περιγραφή και εφαρμογή παρεμβατικών τεχνικών. Διαπραγματεύεται τις νοσηλογικές οντότητες και θεραπευτικές δεξιότητες ανάλογα με την εντόπισή τους επίσης η εκπαίδευσή τους εμπεριέχει γνώσεις σε θεωρητικό, εργαστηριακό και κλινικό επίπεδο που είναι αναγκαίες στην άσκηση του κλινικού και ερευνητικού

τους έργου με επιστημονική τεκμηρίωση γνώσεων στην αντιμετώπιση της εγκαυματικής νόσου κλπ.

Περιεχόμενο

- Ιστορία της χειρουργικής νοσηλευτικής
- Αποστείρωση- Ασηψία – Αντισηψία
- Περιεχειρητική νοσηλευτική
- Λήψη του ιστορικού, αντικειμενική εξέταση του αρρώστου
- Διεχειρητική και μετεχειρητική εκτίμηση και παρακολούθηση του αρρώστου. Προεχειρητική ετοιμασία
- Μετεχειρητικές επιπλοκές
- Παροχετεύσεις

- Παρακεντήσεις
- Στοιχεία κλινικής διατροφής
- Η διάσπαση του χειρουργικού τραύματος
- Χειρουργικές τομές
- Εγκαυματική νόσος
- Οργάνωση και διοίκηση του χειρουργείου

Μαθησιακοί στόχοι

Ιστορία της χειρουργικής νοσηλευτικής:

Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν ότι το πρωτόγονο πρόβλημα των ανθρώπων ήταν η αντιμετώπιση των τραυμάτων, γνωρίζουν την διαφορετική προσέγγιση των Σχοιτών τα πρώτα ευρήματα, την πειραματική χειρουργική, την χειρουργική του πολέμου και την θεαματική πρόοδο.

Αποστείρωση-Αντισηψία-Ασηψία: Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν την διαδικασία με την οποία επιτυγχάνεται η πλήρης καταστροφή των ζώντων μικροοργανισμών σε όλες τις μορφές τους. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται σήμερα, πηλεονεκτήματα, μειονεκτήματα, Διαφορές αποστείρωσης, αντισηψίας και ασηψίας.

Περιχειρητική νοσηλευτική, προεχειρητική εκτίμηση, λήψη ιστορικού του αρρώστου:

Ο φοιτητής πρέπει να γνωρίζει:

- Να λαμβάνει το νοσηλευτικό ιστορικό, να καταγράφει τα σημεία και συμπτώματα ανάλογα με την περίπτωση του αρρώστου, τους πιθανούς αιτιολογικούς παράγοντες να προβαίνει στην εφαρμογή και αξιολόγηση της αντικειμενικής εξέτασης στην καταγραφή των δεδομένων και την διάγνωση σύμφωνα με τα διεθνή επιστημονικά νοσηλευτικά πρωτόκολλα. Το πώς να εφαρμόζει σε κλινικό επίπεδο την κριτική, αναλυτική και συνδυαστική σκέψη και παρατήρηση: την υπόθεση, την ανάληψη και την εμπειρία.
- Ανάλογα με την περίπτωση και σε συνεργασία με τον θεράποντα ιατρό προγραμματίζει

τις εργαστηριακές και παρακλινικές εξετάσεις.

- Έχει την γνώση και λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα των εξετάσεων ορίζει, ιεραρχεί και προβαίνει στην προεγχειρητική ετοιμασία του αρρώστου λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες.

Διεχειρητική και μετεχειρητική εκτίμηση του αρρώστου. Προεγχειρητική ετοιμασία, Αντισηψία εγχειρητικού πεδίου: Ο φοιτητής πρέπει να γνωρίζει.

- Την προεγχειρητική ταξινόμηση των χειρουργικών επεμβάσεων σε κατηγορίες κινδύνου σύμφωνα με την American Society of Anesthesiologists (ASA) την πρόβλεψη θνησιμότητας τον χρονικό καθορισμό των παραγόντων κινδύνου νοσηρότητας. Επίσης τις κατηγορίες και τους σκοπούς της επέμβασης σύμφωνα με: την αιτία, το επείγον της περίπτωσης, την έκταση και την ανατομική θέση
- Στην συνέχεια μπορεί να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η διεχειρητική και η μετεχειρητική εκτίμηση και ανάλογα με την περίπτωση μπορεί να αντιμετωπίσει την μετεχειρητική πορεία του αρρώστου αλλιώς και τις όποιες επιπλοκές μπορεί να ανακύψουν κατά την μετεχειρητική φάση.
- Τις μεταβολές ζωτικών οργάνων που επέρχονται στους υπερήλικες και που σχετίζονται με την έκβαση της χειρουργικής επέμβασης και τις νοσηλευτικές ιδιαιτερότητες. Επίσης να έχει κατανοήσει τον τρόπο διαχείρισης των νοσημάτων που αυξάνουν τον εγχειρητικό κίνδυνο.
- Τον τρόπο εκτίμησης των προσλαμβανομένων και αποβαλλόμενων υγρών, τον έλεγχο των ηλεκτρολυτών και τις δράσεις των φαρμάκων. Εκπαιδεύεται σε ασκήσεις αναπνοής και κάτω άκρων για υποστήριξη της μετεχειρητικής πορείας του αρρώστου.

Μετεχειρητικές επιπλοκές: Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν:

- Μετεγχειρητικές επιπλοκές που μπορεί να έχουν σχέση με το τραύμα, με το αναπνευστικό σύστημα, το πεπτικό σύστημα και γενικά με κάποιο ζωτικό όργανο ή από την ακολουθούμενη φαρμακευτική αγωγή, τις παροχετεύσεις κλπ. Επίσης ενημερώνονται για τα χειρουργεία μιας ημέρας τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα. Να γνωρίζουν και να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν μία οξεία κατάσταση η οποία μπορεί να προκύψει προεγχειρητικά ή μετεγχειρητικά.
- Τους παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με τις λοιμώξεις του εγχειρητικού πεδίου την σχέση που μπορεί να έχουν πρώτον με «τα χαρακτηριστικά» του αρρώστου όπως η ηλικία, το κάπνισμα, ο σακχαρώδης διαβήτης, η νεοπλασματική νόσος, η παχυσαρκία >20% του ιδανικού βάρους σώματος, αλλήλα και με την παροχή φροντίδας.
- Την διάγνωση και να αντιμετωπίζουν ασθενείς που είναι σε ανοσοκαταστολή, υποθερμία, μετάγγιση, υπολευκοματαιμία, υποξία κλπ. Επίσης εκπαιδεύονται στο πως να υποστηρίζουν τους συγκεκριμένους αρρώστους και στα πλαίσια των επικουρικών θεραπειών σε συνδυασμό με την χειρουργική επέμβαση.

Παροχετεύσεις: Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν:

- Τις προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούν οι παροχετεύσεις, το υλικό κατασκευής τους, τον μηχανισμό λειτουργίας τους, παθητική, ενεργητική ή παροχέτευση κενού, τις επιπλοκές και τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών. Παροχετεύσεις ανάλογα με το όργανο στο οποίο έγινε η επέμβαση και τον τύπο της παροχέτευσης: ενδείξεις, αντενδείξεις, προφυλάξεις.
- Συστήματα θωρακικής παροχέτευσης. Να γνωρίζουν τις ενδείξεις και να παρέχουν άμεση φροντίδα σε ασθενείς με πνευμοθώρακα, αιμοθώρακα, αιμοπνευμοθώρακα ή κυλοθώρακα,

ανάλογα με το σύστημα της παροχέτευσης. Επίσης να γνωρίζουν την λειτουργία και την φροντίδα των διαφόρων συστημάτων θωρακικής παροχέτευσης.

Παρακεντήσεις: Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν τα είδη των παρακεντήσεων ανάλογα με την περίπτωση, να αξιολογούν τους κινδύνους που μπορεί να έχουμε ανάλογα με το όργανο. Την αποφυγή διαρροής υγρού από το σημείο της παρακέντησης και τους κινδύνους που μπορεί να ανακύψουν. Τις ενδείξεις και αντενδείξεις. Τον εξοπλισμό.

Στοιχεία κλινικής διατροφής: Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν:

- Τον τρόπο εκτίμησης της κατάστασης θρέψης του αρρώστου που πρόκειται να χειρουργηθεί και να είναι σε θέση να αξιολογούν τα εργαστηριακά και τα κλινικά ευρήματα.
- Επίσης πρέπει να ξέρουν ότι η κακή θρέψη σχετίζεται με αυξημένη νοσηρότητα, κακή επώλωση των τραυμάτων, επιρρέπεια σε λοιμώξεις, αυξημένες μετεγχειρητικές επιπλοκές και αυξημένη θνητότητα. Τους τρόπους εκτίμησης της θρέψης του ασθενή ανθρωπομετρικές και βιοχημικές.

Η διάσπαση του χειρουργικού τραύματος:

Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν:

- Ότι η διάσπαση του χειρουργικού τραύματος αποτελεί σοβαρή μετεγχειρητική επιπλοκή
- Την αιτιοπαθογένεια την παθολογική φυσιολογία, τους προδιαθεσικούς παράγοντες, τα σημεία και συμπτώματα αλλήλα και τους τρόπους αντιμετώπισης.
- Να εκτιμούν επείγουσες χειρουργικές καταστάσεις να τις διαχειρίζονται και να τις αντιμετωπίζουν όταν αυτό είναι αναγκαίο και να αναζητούν την βοήθεια των ειδικών χειρουργών όταν αυτό χρειάζεται.

- Την παρουσία νεκρών χώρων, την σύγκληση χωρίς τάση.

Η εγκαυματική νόσος: Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν:

- Τα επιδημιολογικά δεδομένα και τον τρόπο υπολογισμού των εγκαυματικών τραυμάτων ανάλογα με τον πληθυσμό μιας χώρας. Την ποσοτική και ποιοτική εκτίμηση του εγκαυματικού τραύματος.
- Να γνωρίζουν τη διαφορά του εγκαυματικού τραύματος και της εγκαυματικής νόσου.
- Τα αίτια και τις ιδιαιτερότητες αυτών καθώς και τον τρόπο αντιμετώπισης ανάλογα με την αιτία. Τις συστηματικές βλάβες ανά όργανο ανάλογα με την αιτία, τις διαταραχές στο μεταβολισμό των κυττάρων. Να γνωρίζουν το μηχανισμό εγκατάστασης καταπληξίας.
- Τρόπους αντιμετώπισης επειγουσών περιπτώσεων, αντιμετώπιση σε περιπτώσεις μαζικών ατυχημάτων, αντιμετώπιση εισπνευστικού εγκαύματος και να γνωρίζουν τον τρόπο και τις θέσεις εφαρμογής εσχαροτομής όταν κρίνεται αναγκαίο. Τα κριτήρια μεταφοράς.
- Τα όρια έκθεσης σε μία ουσία – στοιχείο σύμφωνα με τα Acute Exposure Guideline Levels και την αναλυτική εκτίμηση της κατάστασης σε ενήλικες και παιδιά.
- Την σίτιση του αρρώστου ανάλογα με την έκταση της εγκαυματικής νόσου και την ανεπάρκεια ζωτικών οργάνων.
- Την επουλωτική διαδικασία ανάλογα με την ποιοτική εκτίμηση του εγκαυματικού τραύματος, και τρόπους συμπληρωματικής προσέγγισης της νόσου.

Οργάνωση και διοίκηση του χειρουργείου:

Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν:

- Την στρατηγική και τον καθορισμό των βασικών στόχων, την υιοθέτηση δραστηριοτήτων και τον προσδιορισμό των αναγκαίων μέσων για την πραγματοποίηση των στόχων.

- Επίσης πρέπει να γνωρίζουν την οργάνωση και διοίκηση του χειρουργείου, με τις ιδιαιτερότητες που υπαγορεύει η διαφορετικότητα του χώρου.

Εργαστηριακή εκπαίδευση: Οι φοιτητές εκπαιδεύονται κατά ομάδες με τη βοήθεια εργαστηριακών προσομοιωτών – προπλησμάτων στην εφαρμογή παρεμβατικών δεξιοτήτων, στη χρήση βασικών χειρουργικών εργαλείων. Επίσης γίνεται παράθεση κλινικών περιπτώσεων (case study) για την κατανόηση και νοσηλευτική αντιμετώπιση χειρουργημένων ασθενών με νοσηλογικές ενότιες και διαταραχές οι οποίες παρουσιάζονται στην κλινική πρακτική προκειμένου στη συνέχεια να ενταχθούν ομαλά στην κλινική τους άσκηση. Στα πλαίσια της εργαστηριακής εκπαίδευσης:

- Γνωρίζουν τους χειρουργικούς χρόνους βασικών επεμβάσεων και τα βασικά εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούνται σε ορισμένες χειρουργικές επεμβάσεις.
- Την προεγχειρητική αντισηψία της διεγχειρητικής ομάδας.
- Τον τρόπο εφαρμογής αποστειρωμένων γαντιών με την κλειστή μέθοδο διεγχειρητικά σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα. Διαδικασία ένδυσης εργαλαιοδότη – εργαλαιοδότριας.
- Το ρόλο του εργαλαιοδότη και του συντονιστή κατά την διάρκεια της χειρουργικής επέμβασης.
- Την προεγχειρητική ετοιμασία των χειρουργικών τραπέζιων σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα σε ότι έχει σχέση με τα εργαλεία, τα χειρουργικά ράμματα, τις ειδικές γάζες και τον ειδικό ιματισμό.
- Την αντισηψία του εγχειρητικού πεδίου
- Τα σετ εργαλείων, τρόπος σερβιρίσματος, ιδιαιτερότητες, διαφοροποιήσεις, αποστειρωμένα πεδία, ιματισμός
- Πρωτόκολλο τοποθέτησης εργαλείων στο τραπέζι mayo
- Πρωτόκολλο διαχείρισης αναλώσιμων και

μη αναλώσιμων υλικών διεγχειρητικά, ορθή καταμέτρηση αυτών. Πρωτόκολλο διαχείρισης νοσηλευτικής φροντίδας διεγχειρητικά, τυποποιημένες πράξεις – διαδικασίες πρότυπα.

- Πρωτόκολλα εγχειρητικής διαδικασίας με βάση τα διεθνή πρότυπα, έλεγχος και κυρώσεις.

Κλινική άσκηση

Η κλινική άσκηση των φοιτητών γίνεται:

- Σε χειρουργικά τμήματα διαφόρων ειδικοτήτων και συμμετέχουν στην προεγχειρητική και μετεγχειρητική διαδικασία και παρακολούθηση του αρρώστου.

- Στα χειρουργεία, στο τμήμα της κεντρικής αποστείρωσης.
- Στα εξωτερικά ιατρεία
- Στο τμήμα επείγουσών περιπτώσεων.

Μεθοδος αξιολογησης: Γραπτές εξετάσεις

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική Ι, Τόμος 1, Osborn K.S, Wraa C.E., Watson A, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 1^η / 2011

ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ			
53454	ΥΓΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	Δάφνη Καϊτελίδου, Καθηγήτρια
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ -1Φ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		3,5	

Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει στον φοιτητή/τρια μια συνοδική εικόνα του τρόπου λειτουργίας του συστήματος υγείας και των επιμέρους στοιχείων του. Απώτερος στόχος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με σημαντικά θέματα πολιτικής υγείας, όπως είναι η πρόσβαση στις υπηρεσίες, η ισότητα, το κόστος, η οργάνωση των συστημάτων υγείας, η κατανομή των πόρων, η χρηματοδότηση και αξιολόγηση των υπηρεσιών. Επιπρόσθετος στόχος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν την έννοια της ποιότητας στις υπηρεσίες υγείας, την αξιολόγηση της, τα συστήματα πιστοποίησης, τη διοίκηση ολικής ποιότητας,

Μαθησιακό στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Διακρίνουν τις βασικές κατηγορίες συστημάτων υγείας και να αναδεικνύουν το ρόλο του κοινωνικού τομέα ως πεδίο αναφοράς του συ-

στήματος υγείας

- Τεκμηριώνουν την ανάγκη για οργάνωση του τομέα της υγείας
- Περιγράφουν τους παράγοντες που επηρεάζουν το επίπεδο υγείας και τους δείκτες με τους οποίους αυτό μετρείται
- Κατανοούν την επίπτωση των κοινωνικο-οικονομικών ανισοτήτων στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού.
- Περιγράφουν το οικονομικό περιβάλλον του τομέα υγείας, τις οικονομικές σχέσεις που υπάρχουν.
- Κατανοούν και αναλύουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την ζήτηση και προσφορά στον τομέα στον τομέα της υγείας
- Περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένο το ελληνικό σύστημα υγείας
- Εντοπίζουν κοινές τάσεις και προβλήματα που τα συστήματα υγείας των ανεπτυγμένων χωρών αντιμετωπίζουν και αναλύουν τις σχέ-

σεις δυνάμεων στα διαφορετικά υγειονομικά συστήματα.

- Κατανοούν την σύνθετη έννοια της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας, τη σημασία της αξιολόγησής της, τον κεντρικό ρόλο που θα πρέπει να έχει στη διαδικασία αξιολόγησης ο χρήστης των υπηρεσιών υγείας και τον σημαντικό ρόλο μέτρησης σχετικών δεικτών

Περιεχόμενο

Εβδομάδα 1: Τα Συστήματα Υγείας και ο ρόλος της Οργάνωσης Υπηρεσιών Υγείας

- Τα βασικά χαρακτηριστικά των συστημάτων υγείας.
- Οι διάφορες δομές παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Η σύνδεση μεταξύ των διαφόρων επιπέδων παροχής υπηρεσιών υγείας
- Η πολυπλοκότητα και τα βασικά συστατικά στοιχεία των συστημάτων παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Ο ρόλος της οργάνωσης των υπηρεσιών υγείας
- Η έννοια της υγείας και οι τρόποι μέτρησης του επιπέδου υγείας ενός πληθυσμού

Εβδομάδα 2: Η λειτουργία της Οργάνωσης στις Υπηρεσίες Υγείας

- Τα στάδια της διαδικασίας της οργάνωσης στο χώρο των υπηρεσιών υγείας.
- Το εύρος διοίκησης
- Τα είδη τμηματοποίησης.
- Το οργανόγραμμα μιας μονάδας υγείας

Εβδομάδα 3 και Εβδομάδα 4: Κοινωνικο-οικονομικές Ανισότητες: πρόσβαση και Ισότητα στις υπηρεσίες υγείας

- Το αξίωμα της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας ως ανθρώπινο δικαίωμα.
- Το κόστος παροχής υπηρεσιών υγείας και η αποδοτική χρήση των πόρων.
- Οι βασικοί δείκτες αξιολόγησης του επιπέδου υγείας του πληθυσμού
- Η επίδραση των οικονομικών κινήτρων στην

παροχή και στην αγορά υπηρεσιών υγείας.

- Οι κοινωνικο-οικονομικοί προσδιοριστές της υγείας και οι σημαντικότεροι δείκτες μέτρησης αυτών

Εβδομάδα 5: Οι αγορές και η αποτυχία τους στις Υπηρεσίες Υγείας

- Η διαφορετικότητα του τομέα της υγείας μέσα από την ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών του.
- Η συμπεριφορά των καταναλωτών και των υπολοίπων εμπλεκόμενων μερών στον τομέα της υγείας.
- Οι βασικές ατέλειες της λειτουργίας της (ελεύθερης) αγοράς στο χώρο της υγείας.
- Οι (θετικές και αρνητικές) εξωτερικότητες στο χώρο της υγείας και η εκτίμηση των επιπτώσεών τους.
- Οι βασικοί λόγοι της κρατικής παρέμβασης στο χώρο της υγείας.

Εβδομάδα 6: Προσφορά Υπηρεσιών Υγείας

- Οι παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά υπηρεσιών υγείας
- Οι βασικές μεταβλητές της συνάρτησης παραγωγής υπηρεσιών υγείας
- Τα διάφορα υποσυστήματα και επίπεδα παροχής υπηρεσιών υγείας
- Ο σημαντικός ρόλος του ανθρώπινου δυναμικού
- Η τεχνολογία υγείας και η εξέλιξή της

Εβδομάδα 7: Ζήτηση Υπηρεσιών Υγείας

- Ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν την ανάγκη και ζήτηση των υπηρεσιών υγείας
- Η επίδραση της προσφοράς στη διαμόρφωση της ζήτησης για υπηρεσίες υγείας
- Η επίδραση των διοικητικών παραγόντων στη διαμόρφωση της ζήτησης για υπηρεσίες υγείας
- Ο ρόλος της ασφαλιστικής κάλυψης
- Η ζήτηση των υπηρεσιών υγείας σε σχέση με τη προσπελασιμότητα στις υπηρεσίες υγείας

Εβδομάδα 8: Η Οργάνωση του ελληνικού Συστήματος Υγείας

- Τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος

υγείας στην Ελλάδα και οι μεταρρυθμίσεις που επιχειρήθηκαν

- Η πορεία ανάπτυξης του Ελληνικού συστήματος υγείας, η πολυπλοκότητα στη δομή και τη λειτουργία του
- Η ταξινόμηση του ελληνικού συστήματος ως μικτό σύστημα
- Το πολύπλοκο μείγμα δημόσιων και ιδιωτικών μεθόδων παροχής και χρηματοδότησης/αποζημίωσης των συστημάτων υγείας
- Σύγκριση του ελληνικού συστήματος υγείας με άλλα συστήματα ως προς την πρόσβαση, τη χρηματοδότηση, την ισότητα, την ανταποκρισιμότητα και την αποδοτικότητα.

Εβδομάδα 9: Χρηματοδότηση Υπηρεσιών Υγείας

- Το περιεχόμενο και τα συστατικά στοιχεία των συστημάτων υγείας.
- Τα διάφορα μοντέλα οργάνωσης των υπηρεσιών υγείας καθώς και οι συνθετέστερες ταξινομήσεις τους.
- Η διαδρομή χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας: πηγές χρηματοδότησης, μηχανισμοί και φορείς συλλογής των εισφορών.
- Εξέλιξη και σύνθεση των δαπανών υγείας στην Ελλάδα, και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Εβδομάδα 10: Πηγές Χρηματοδότησης των Υπηρεσιών Υγείας

- Οι επιδράσεις των διαφορετικών συστημάτων χρηματοδότησης στη διασφάλιση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας.
- Η προοδευτικότητα και η δικαιοσύνη των διαφόρων μορφών χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας.
- Η αποζημίωση των προμηθευτών και η αναγκαιότητα εισαγωγής σύγχρονων μεθόδων αποζημίωσης των προμηθευτών υγείας.

Εβδομάδα 11 και Εβδομάδα 12: Ποιότητα Υπηρεσιών Υγείας και Αξιολόγηση Παρεχόμενων Υπηρεσιών

- Η ποιότητα στις υπηρεσίες υγείας και η σχέση της με το κόστος, την ικανοποίηση, την πρόσβαση και την κλινική αποτελεσματικότητα.
- Η αναγκαιότητα μέτρησης της απόδοσης των μονάδων και συστημάτων υγείας.
- Η πολυπλοκότητα και οι δυσκολίες μέτρησης της απόδοσης
- Οι δείκτες και τα μέτρα για την εκτίμηση κάθε επιμέρους διάστασης της φροντίδας
- Κριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μέτρησης της απόδοσης ενός νοσοκομείου ή συστήματος υγείας και εντοπισμός πιθανών ελλείψεων στη μεθοδολογία και στη χρήση των στοιχείων και δεικτών

Εβδομάδα 13: Αξιολόγηση Υπηρεσιών και Συστημάτων Υγείας

- Τα διεθνή πρότυπα και οι στόχοι των διεθνών οργανισμών για την ασφάλεια των ασθενών
- Οι σύγχρονες προσπάθειες μέτρησης της απόδοσης στις υπηρεσίες υγείας
- Οι εμπειρίες των ασθενών από τις υπηρεσίες υγείας ως μέτρο αξιολόγησης της απόδοσης τους
- Τα αυτό-αναφερόμενα αποτελέσματα υγείας μέτρο αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Τίτλος: **Οργάνωση Υπηρεσιών & Συστημάτων Υγείας**, Λυκούργος Λιαρόπουλος, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ, Έτος Έκδοσης: 2007

2^η Επιλογή: **Πολιτικές Υγείας στην Ελλάδα και τις Ευρωπαϊκές Κοινωνίες**, Χαράλαμπος Οικονόμου, Εκδότης: Μαρία Τσακουρίδου & ΣΙΑ Ο.Ε. Έτος Έκδοσης: 2004

53483	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	Βενετία-Σοφία Βελιανάκη, Επίκ. Καθηγήτρια
	Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	10 -1Φ	
	Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων αναφορικά με:

1. Τους Κώδικες Νοσηλευτικής Ηθικής και Δεοντολογίας
2. Τα ζητήματα δεοντολογίας που προκύπτουν στη νοσηλευτική πρακτική
3. Τις κύριες έννοιες της νοσηλευτικής για τη λήψη ηθικά αποδεκτών αποφάσεων
4. Το πλαίσιο και τη διαδικασία λήψης ηθικά αποδεκτών αποφάσεων στη φροντίδα υγείας

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος ο φοιτητής θα πρέπει να μπορεί να:

- περιγράφει τι είναι η Δεοντολογία και τη σχέση της με την ηθική και τον νόμο
- περιγράφει τη διαχρονική εξέλιξη των Κώδικων Ηθικής & Δεοντολογίας
- γνωρίζει τις αξίες της νοσηλευτικής που περιλαμβάνει ο Κώδικας για Νοσηλευτές του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών
- γνωρίζει τις αξίες της νοσηλευτικής που περιλαμβάνει ο Ελληνικός Κώδικας Νοσηλευτικής Δεοντολογίας
- κατανοεί την κριτική που ασκείται στο Νοσηλευτικό Κώδικα Δεοντολογίας
- να γνωρίζει τι περιλαμβάνουν Κώδικες Νοσηλευτικής Δεοντολογίας άλλων χωρών και Κώδικες Δεοντολογίας άλλων επαγγελματιών υγείας
- γνωρίζει ποια είναι η βάση και πώς λαμβάνονται οι ηθικώς αποδεκτές αποφάσεις
- περιγράφει πώς ορίζονται, αναπτύσσονται και ιεραρχούνται οι αξίες της νοσηλευτικής
- αναγνωρίζει τα αντικρουόμενα συμφέροντα ή τις αντικρουόμενες αξίες στα πλαίσια λήψης μιας απόφασης και να αποφασίζει σύμφωνα

με τον νόμο και την ηθική, με σεβασμό προς όλη τα εμπλεκόμενα μέρη

- αντιληφθεί και να διαχειριστεί κατάλληλα θέματα νοσηλευτικής δεοντολογίας που προκύπτουν κατά την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία ή σε μία κοινωνία σε κρίση
- περιγράφει πώς ορίζεται η επαγγελματική ταυτότητα του νοσηλευτή
- κατανοεί πώς ορίζεται η συνηγορία και η σημασία της στην παροχή νοσηλευτικής φροντίδας
- περιγράφει τα μοντέλα συνηγορίας του ασθενή κατά την παροχή φροντίδας υγείας
- περιγράφει πώς ορίζονται οι έννοιες της υπευθυνότητας, αυτονομίας, της εξουσίας και της ευθύνης και το περιεχόμενο αυτών
- κατανοεί έννοιες όπως η ηθική καταπόνηση και το ηθικό αδιέξοδο του νοσηλευτή και τις επιπτώσεις αυτών
- αντιλαμβάνεται τι σημαίνει αυτονομία του νοσηλευτή και με τι αυτή σχετίζεται.
- αναγνωρίζει τον ρόλο του νοσηλευτή μέσα στην επιστημονική ομάδα

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή- Ορισμοί- η Νοσηλευτική ως επάγγελμα
- Κώδικες Δεοντολογίας
- Ικανότητες για τη λήψη ηθικώς αποδεκτών αποφάσεων
- Διαμόρφωση αξιών
- Σύγκρουση αξιών (επαγγελματικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών)
- Ηθικά διλήμματα και λήψη αποφάσεων
- Ηθικό αδιέξοδο και ηθική καταπόνηση νοσηλευτή

- Αρχές της ηθικής στη νοσηλευτική πρακτική
- Έννοιες της Νοσηλευτικής για τη λήψη ηθικών αποφάσεων
- Η έννοια της Υπευθυνότητας και Ευθύνης
- Η έννοια της Ανάθεσης & Επίβλεψης
- Δεοντολογία και διαπολιτισμικότητα
- Δεοντολογία σε περιπτώσεις κρίσης
- Συζήτηση περιπτώσεων

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές Εξετάσεις ή Απαθληακτική εργασία

Σύγγραμμα:

Ζητήματα Ηθικής στη Νοσηλευτική Πρακτική: Ένας Οδηγός για τη Λήψη Ηθικώς Αποδεκτών Αποφάσεων Sara Fry & Megan-Jane Johnstone, Μετάφραση-Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης: Χ. Λεμονίδου Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 1^η έκδοση/ 2005.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

53471	ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥ- ΤΙΚΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ελισάβετ Πατηράκη, Καθηγήτρια Στυλιανός Κατσαραγάκης, Επίκ. Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη ικανότητας των φοιτητών για ανίχνευση, αξιολόγηση και αποτελεσματική θεραπευτική νοσηλευτική αντιμετώπιση των πολυπληθών προβλημάτων που δημιουργεί ο καρκίνος και οι αντινεοπλασματικές θεραπείες στη ζωή των ασθενών – οικογενειών τους με εξατομικευμένο σχεδιασμό φροντίδας. Επίσης η καλλιέργεια θετικών στάσεων προς τη νόσο και τη θεραπεία της καθώς και η αναγνώριση των απαιτήσεων του ρόλου τους σ' όλο το φάσμα της πορείας της χρόνιας νόσου.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν τον καρκίνο ως οικουμενικό πρόβλημα υγείας,
- αναστοχάζονται τις στάσεις, πεποιθήσεις και μύθους ασθενών, οικογενειών, κοινού και επιστημόνων υγείας για τον καρκίνο και τη θεραπεία του.
- περιγράφουν την αναγκαιότητα αντιμετώπισης του ασθενούς με καρκίνο ως ομαδική προσπάθεια διεπιστημονικής ομάδας,
- περιγράφουν παραδοσιακούς και σύγχρονους ρόλους των νοσηλευτών στην πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη κακοθών νεοπλασιών.
- αναγνωρίζουν τις βασικές έννοιες και τους νοσηλευτικούς ρόλους σε όλη τη διάρκεια της φροντίδας ασθενών με κακοήθη νεοπλασία από την πρόγνωση, στη διάγνωση, στη θεραπεία, στην επιβίωση ή στο θάνατο περιγράφουν τις σύγχρονες θεραπευτικές προσεγγίσεις των ασθενών με κακοήθη νεοπλασία.

- αναγνωρίζουν έγκαιρα και παρεμβαίνουν ανάλογα στις επείγουσες καταστάσεις στην ογκολογία.
- περιγράφουν τις αρχές υποστηρικτικής και ανακουφιστικής φροντίδας και την ενσωμάτωσή τους στην ογκολογία.
- αξιολογούν τις οργανικές, ψυχολογικές, κοινωνικές και πνευματικές ανάγκες των ασθενών με κακοήθη νεοπλασία και των οικογενειών τους σε όλη τη διάρκεια της νόσου.
- σχεδιάζουν εξατομικευμένο ολιστικό σχέδιο νοσηλευτικής φροντίδας για ασθενείς με κακοήθη νεοπλασία για τη διαχείριση των αναγκών τους.
- αναπτύσσουν εκπαιδευτικό πρόγραμμα/ στρατηγικές εκπαίδευσης των ασθενών και των οικογενειών τους για την αυτοδιαχείριση και αυτό-φροντίδα.
- οργανώνουν και εφαρμόζουν εξατομικευμένο πρόγραμμα αποκατάστασης και διαχείρισης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της αντινεοπλασματικής θεραπείας.
- εκτιμούν τις ανάγκες υποστήριξης των επιβιωσάντων και οικογενειακού περιβάλλοντος.
- συμμετέχουν στην διαμόρφωση πολιτικής βελτίωσης της ποιότητας φροντίδας του ογκολογικού ασθενή.

Περιεχόμενο

- Το πρόβλημα του καρκίνου. Στάσεις, πεποιθήσεις και μύθοι ασθενών, οικογενειών, κοινού και επιστημόνων υγείας για τον καρκίνο και τη θεραπεία του. Διεπιστημονική προσέγγιση. Η αντιμετώπιση του ασθενούς με καρκίνο ως ομαδική προσπάθεια.

- Οι επιπτώσεις του καρκίνου στον ασθενή – οικογένεια στην πορεία της χρόνιας νόσου. Ο ρόλος των νοσηλευτών στην πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη κακοθών νεοπλασιών
- Η εμπειρία της αντινεοπλασματικής θεραπείας, Πληροφόρηση και υποστήριξη ασθενή και οικογενειακού περιβάλλοντος στη φάση της διάγνωσης και προγραμματισμού της θεραπείας
- Θεραπευτική νοσηλευτική αντιμετώπιση ασθενών που υποβάλλονται σε χειρουργική θεραπεία
- Θεραπευτική νοσηλευτική αντιμετώπιση ασθενών που υποβάλλονται σε ακτινοθεραπεία.
- Θεραπευτική νοσηλευτική αντιμετώπιση ασθενών που υποβάλλονται σε χημιοθεραπεία.
- Θεραπευτική νοσηλευτική αντιμετώπιση ασθενών που υποβάλλονται σε άλλες θεραπείες.
- Νοσηλευτική θεραπευτική αντιμετώπιση ασθενών – οικογενειακού περιβάλλοντος που υποβάλλονται σε χειρουργική θεραπεία στο τελικό στάδιο της ζωής. Ανακουφιστική φροντίδα.
- Αρχές αξιολόγησης και αντιμετώπισης ασθενών με καρκίνο με καταστολή του μυελού των οστών.
- Αρχές αξιολόγησης και αντιμετώπισης των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των ασθενών με καρκίνο. Νοσηλευτική θεραπευτική υποστήριξη ασθενών με τα συνηθέστερα συμπτώματα.
- Νοσηλευτική υποστήριξη ασθενών με συνηθέστερα ψυχολογικά προβλήματα. Αντιμετώπιση ασθενών με άγχος και κατάθλιψη.
- Αντιμετώπιση και αποκατάσταση των ασθενών με μακροχρόνιες επιπτώσεις της αντινεοπλασματικής θεραπείας.
- Ανάγκες υποστήριξης των επιβιωσάντων και οικογενειακού περιβάλλοντος.
- Εξασφάλιση ποιότητας φροντίδας στον ογκολογικό ασθενή. Εναλλακτικές μορφές υπηρεσιών παροχής φροντίδας υγείας στην ογκολογία.

Κλινικό μέρος

Η άσκηση των φοιτητών γίνεται σε ογκολογικές μονάδες, όπου ο φοιτητής συμμετέχει στην οργάνωση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας ασθενών. Επιδίωξη της κλινικής άσκησης αποτελεί η καλλιέργεια των απαραίτητων ικανοτήτων αληθιά και θετικών στάσεων στην εξατομικευμένη ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με καρκίνο και η συνεργασία με την οικογένεια και τη θεραπευτική ομάδα. Ο φοιτητής βάσει γραπτού οδηγού πραγματοποιεί κλινική μελέτη αντιμετώπισης ενός επιλεγμένου προβλήματος από την κλινική πρακτική

Μέθοδοι διδασκαλίας

Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο). Αναστοχασμό κλινικών εμπειριών. Βιωματικές ασκήσεις, Συζήτηση κλινικών περιστατικών ατομικά και σε ομάδες. Στο πλαίσιο της κλινικής άσκησης εκπαιδευτική επίσκεψη σε δομές φροντίδας ασθενών με καρκίνο.

Μέθοδος αξιολόγησης:

- Γραπτή εργασία από την κλινική άσκηση: 50%
- Γραπτές εξετάσεις: 50%

Συγγράμματα:

1^η **Επιλογή: Νοσηλευτική Ογκολογία. Το Πλαίσιο της Φροντίδας.** Jecica Corner, Christopher Bailey. Επιμέλεια: Ελίσάβετ Πατηράκη. Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2006

2^η **Επιλογή: Νοσηλεύοντας ασθενείς με καρκίνο. Αρχές και Πρακτική.** Επιμέλεια: Ανδρέας Χαρηλάμπους, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, Αθήνα, 2006.

53359	ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ευσταθία Σαρλιά, Ακαδημαϊκή Υπότροφος, ΕΣΠΑ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ -2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών για την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων ώστε να είναι ικανοί να αναγνωρίζουν την πορεία του φυσιολογικού γήρατος, να εκτιμούν τα φυσικά και ψυχοκοινωνικά προβλήματα υγείας των ηλικιωμένων και να εφαρμόζουν τη νοσηλευτική διεργασία για τη διασφάλιση της ποιότητας της φροντίδας των ηλικιωμένων με οξείες ή χρόνιες παθήσεις και αναπηρίες.

Μαθησιακοί στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζει και περιγράφει τις θεωρίες που σχετίζονται με το γήρας.
- Αναγνωρίζει και να αναλύει τις φυσιολογικές μεταβολές που παρατηρούνται με την πάροδο της ηλικίας.
- Εκτιμά την κατάσταση υγείας των ηλικιωμένων ατόμων.
- Προσδιορίζει τα ειδικά φυσικά και ψυχοκοινωνικά προβλήματα των ηλικιωμένων.
- Σχεδιάζει και παρέχει ολιστική νοσηλευτική φροντίδα στα ηλικιωμένα άτομα –υγιή ή με προβλήματα υγείας– και στις οικογένειές τους.

Περιεχόμενο

Θεωρητικό μέρος

1. Εισαγωγή-Η γήρανση του πληθυσμού και οι επιπτώσεις της
 - Ιστορική προσέγγιση του γήρατος.
 - Δημογραφικά κι επιδημιολογικά δεδομένα της γήρανσης.
 - Επιδράσεις της γήρανσης του πληθυσμού στο σύστημα υγείας.

- Δημογραφικές μεταβολές-Πρόκληση για τη νοσηλευτική.
2. Αρχές Γεροντολογικής Νοσηλευτικής-Αντικειμενικοί σκοποί της Γεροντολογικής Νοσηλευτικής
 - Ειδικές ικανότητες και δεξιότητες που απαιτούνται στην κοινότητα και στο νοσοκομείο
 - Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανοτήτων για τη Φροντίδα των Ηλικιωμένων στο Πλαίσιο του Συστήματος Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας.
 - Νοσηλευτική φροντίδα στις δομές παροχής φροντίδας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.
 3. Ολοκληρωμένη Νοσηλευτική αξιολόγηση του ηλικιωμένου
 - Εργαλεία και ερωτηματολόγια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.
 - Διεπιστημονική προσέγγιση στην ολιστική γεροντολογική και γηριατρική αξιολόγηση.
 4. Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας
 - Προαγωγή της υγείας των ηλικιωμένων
 - Εθνικό Πιλοτικό Πρόγραμμα - ΗΠΙΟΝΗ.
 - Διαγενεακή προσέγγιση στην προαγωγή υγείας.
 5. Φυσιολογία
 - Θεωρίες της γήρανσης.
 - Φυσιολογικές μεταβολές που σχετίζονται με το γήρας ανά οργανικό σύστημα.
 6. Παθοφυσιολογία του γήρατος
 - Συνήθεις παθοφυσιολογικές μεταβολές ανά οργανικό σύστημα.
 - Σύνδρομο ευπάθειας
 - Νοσηλευτική Διεργασία και παρεμβάσεις.
 7. Συνήθη Προβλήματα Υγείας των Ηλικιωμένων
 - Πόνος

- Διαταραχές του ύπνου
 - Διαταραχές κινητικότητας & Πρόληψη Πτώσεων
 - Δυσλειτουργία του εντέρου και της κύστεως,
 - Ακράτεια ούρων και κοπράνων.
 - Δυσκοιλιότητα.
 - Άλλες ανωμαλίες του γαστρεντερικού συστήματος
 - Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
- 8. Ειδικές παθολογικές καταστάσεις**
- Προβλήματα διατροφής- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Αφυδάτωση- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Σακχαρώδης Διαβήτης- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Λοιμώξεις ουροποιητικού συστήματος- Πρόληψη- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Καρκίνος
 - Αναπνευστικές λοιμώξεις
- 9. Ανακουφιστική φροντίδα**
- Αρχές της ανακουφιστικής φροντίδας στους ηλικιωμένους με χρόνια εκφυλιστικά νοσήματα.
 - Διαχείριση του Πόνου και των παρενεργειών της θεραπείας
 - Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
- 10. Ψυχοκοινωνικά προβλήματα ηλικιωμένων**
- Ψυχολογία του γήρατος.
 - Μοναξιά- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Σύγχυση-Παραλήρημα- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Κατάθλιψη- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
 - Αυτοκτονικές τάσεις- Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
- 11. Νόσος Alzheimer και άνοιες στους ηλικιωμένους**
- Ήπια γνωστική διαταραχή.

- Πρωτοπαθής εκφυλιστική άνοια τύπου Alzheimer
 - Άλλοι τύποι άνοιας
 - Παρουσίαση εργαλείων εκτίμησης και πρακτική εξάσκηση της χρήσης τους με παραδείγματα.
 - Νοσηλευτική διεργασία και παρεμβάσεις.
- 12. Η κακοποίηση των ηλικιωμένων.**
- 13. Ηθικά και δεοντολογικά προβλήματα στη φροντίδα υγείας των ηλικιωμένων.**

Μέθοδοι διδασκαλίας στο θεωρητικό μέρος

1. Διάλεξη
2. Συζήτηση
3. Μελέτη περίπτωσης
4. Παιχνίδια ρόλων με χρήση εργαλείων
5. Επίλυση προβλήματος
6. Διαδίκτυο
7. Χρήση πολυμέσων ηλεκτρονικής τεχνολογίας

Κλινικό μέρος

Η κλινική άσκηση θα γίνει σε Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) και σε Λέσχες Φιλίας σε διάφορες περιοχές της Αθήνας και στο πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι με ηλικιωμένους που ζουν στην κοινότητα με επίβλεψη της διδάσκουσας και των υπευθύνων των δομών μετά από άδεια από τις υπεύθυνες δημοτικές αρχές

Οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με αρκετούς ηλικιωμένους στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες των δομών, ενώ μπορούν επίσης να κατανοήσουν το σκοπό και τη λειτουργία τους. Επιπρόσθετα, αντιλαμβάνονται τις νοσηλευτικές εφαρμογές στην κοινότητα και αξιολογούν τις ανάγκες του συγκεκριμένου πληθυσμού σε αυτήν. Τελικά, κατανοούν το νοσηλευτικό ρόλο στις δομές αυτές, παρέχοντας παράλληλα φροντίδα.

Οι ασκήσεις των φοιτητών θα γίνονται βάσει οδηγού (Νοσηλευτικό Ιστορικό για ηλικιωμένους

κι εργαλεία που έχουν παρουσιαστεί κι επεξηγηθεί στο θεωρητικό μέρος) με σκοπό την καλλιέργεια και εκμάθηση δεξιοτήτων αξιολόγησης και παροχής εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων.

Μεθοδος αξιολογησης: Η αξιολόγηση θα γίνει με γραπτή εξέταση.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Γεροντολογική Νοσηλευτική,

Χρυσάνθη Πλατή, Εκδόσεις: Παρισιάνος Βασίλειος, Αθήνα, 8^η έκδοση/ 2008

2^η Επιλογή: **Νοσηλευτική Φροντίδα Ηλικιωμένων**, Red Fern SJ, Ross FM, Επιμέλεια: Β. Ραφτόπουλος, Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2011

Επιπρόσθετα θα παρέχεται υλικό για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος με τη μορφή σημειώσεων και συνδέσμων στο διαδίκτυο για κάθε θεματική ενότητα.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΟΝΙΩΣ	
53389	ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ
	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ Άννα Κορομπέτη, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	10 -1ΚΑ
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	2

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για την παροχή ολιστικής και εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας σε χρονίως πάσχοντες, λαμβάνοντας υπόψη τις ποικίλες παθοφυσιολογικές και ψυχοκοινωνικές παραμέτρους που χαρακτηρίζουν τα χρόνια νοσήματα. Πρόκειται για κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα για φοιτητές της Σχολής Επιστημών Υγείας και είναι ενταγμένο στο 5^ο εξάμηνο. Η Αποκατάσταση Χρονίως Πασχόντων αποτελεί βασικό στοιχείο των επαγγελματιών που παρέχουν υπηρεσίες υγείας όπως οι Νοσηλευτές.

Μαθησιακοί στόχοι

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει τα κάτωθι:

- την παροχή ολιστικής και εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας στον χρόνια πάσχων.
- τις παθοφυσιολογικές και ψυχοκοινωνικές παραμέτρους που χαρακτηρίζουν το χρόνιο νόσημα.

- σχέδια νοσηλευτικής φροντίδας για χρόνιους πάσχοντες
- να επιδεικνύει κλινικές δεξιότητες στη φροντίδα και στην αποκατάσταση των χρονίως πασχόντων
- να εκτιμά την αποκατάσταση της υγείας και λειτουργικότητας του χρόνια πάσχοντα.

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγή- ορισμοί (χρόνια ασθένεια, αναπηρία, αποκατάσταση, βασικές αρχές αποκατάστασης, ποιότητα ζωής, δείκτες ποιοτικής φροντίδας, προαγωγή της υγείας, διευκόλυνση της αντιμετώπισης προβλημάτων, συμβουλευτική- εκπαίδευση ενδυνάμωσης ασθενών, νοσηλευτική διεργασία).
2. Γήρανση και χρόνια νοσήματα, αξιολόγηση των αναγκών ατόμων που χρειάζονται αποκατάσταση, κλίμακες και δοκιμασίες αξιολόγησης χρονίως πασχόντων
3. Ομάδα αποκατάστασης, οικογένεια- φροντιστής, ανάληψη δραστηριοτήτων αυτοφροντίδας.

4. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με χρόνια αναπνευστικά προβλήματα
5. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με καρδιαγγειακή νόσο.
6. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με διαταραχές του μεταβολισμού.
7. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με χρόνια νεφρική νόσο.
8. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με χρόνια νοσήματα του μυοσκελετικού συστήματος (οστεοπόρωση, αρθρίτιδες, χρόνιας πόνος, συστηματικός ερυθηματώδης λύκος).
9. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με κακώσεις σπονδυλικής στήλης
10. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο.
11. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με εκφυλιστικές νευρολογικές διαταραχές (νόσος Parkinson, σκλήρυνση κατά πλάκας, νόσος Alzheimer, άνοια).
12. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με νοσήματα του αιμοποιητικού (αναιμίες, θρομβοκυτταραιμία) και του ανοσοποιητικού συστήματος (AIDS).
13. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με χρόνια νοσήματα του ήπατος και του γαστρεντερικού συστήματος (χρόνια ηπατίτιδα, φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου).

14. Νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση ασθενών με προβλήματα που σχετίζονται με τον καρκίνο ή τη θεραπεία του καρκίνου.

Το μάθημα διδάσκεται υπό μορφή διαλέξεων (**13 μονώρες**). Η θεωρητική διδασκαλία συμπληρώνεται από πρακτική/κλινική άσκηση σε μονάδες χρονίως πασχόντων σε νοσοκομεία και σε κέντρα αποκατάστασης (**13 μονώρες**).

Συνολικά **26 ώρες** θεωρητική διδασκαλία και πρακτική/κλινική άσκηση.

Υπάρχει υποστήριξη της Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και όπου υπάρχει ανάγκη διανομής σημειώσεων από τους διδάσκοντες καθηγητές.

Μέθοδος αξιολόγησης: Οι εξετάσεις είναι γραπτές στο τέλος του εξαμήνου υπό την μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής ή με τη μορφή παρουσίασης γραπτής εργασίας. Σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να γίνουν προφορικά ανάλογα με τις ανάγκες (π.χ. μικρός αριθμός εξεταζομένων ή φοιτητές που παρακολουθούν προγράμματα ERASMUS).

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Προαγωγή της Πρακτικής στη Νοσηλευτική Αποκατάσταση, Rebecca Jester Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD Αθήνα 2017.

2^η Επιλογή: Δεν υπάρχει

53427	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Μαργαρίτα Γιαννακοπούλου, Καθηγήτρια
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		10 -1Φ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση επισημονικών γνώσεων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων, αναγκαίων για την παροχή ολοκληρωμένης νοση-

λευτικής φροντίδας σε ασθενείς και οικογένειες ασθενών με νευρολογικά προβλήματα.

Μαθησιακοί στόχοι

I. Νοσηλευτική Αξιολόγηση Ασθενή με νευρολογική νόσο και Φυσική Εξέταση Νευρικού Συστήματος - 10 ώρες θεωρητικής και εργαστηριακής διδασκαλίας (Μ.Γιαννακοπούλου)

1. Ο ρόλος του Νοσηλευτή κατά τη φροντίδα ασθενών με νευρολογική νόσο - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:
 - αναγνωρίζει τις δραστηριότητες ζωής του νευρολογικού ασθενή οι οποίες μεταβάλλονται λόγω της νόσου
 - γνωρίζει τις νοσηλευτικές αρμοδιότητες που σχετίζονται με την υποστήριξη της ζωής, και τη φροντίδα του ασθενή με νευρολογική νόσο
 - κατανοεί την έννοια της "προσαρμογής στην νέα κατάσταση" που προκύπτει από την νευρολογική νόσο
 - αναγνωρίζει τις διαστάσεις του νοσηλευτικού ρόλου, κατά την παρακολούθηση της πορείας του αρρώστου και κατά τη διάρκεια της νευρολογικής εξέτασης του ασθενή από τον θεράποντα
2. Νοσηλευτική Αξιολόγηση-Νοσηλευτικός Φάκελος ασθενή με νευρολογική νόσο - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:
 - διατυπώνει τους σκοπούς της νοσηλευτικής αξιολόγησης νευρολογικού ασθενή
 - καθορίζει τη συχνότητα της νοσηλευτικής αξιολόγησης με βάση τη σταθερότητα της κλινικής κατάστασης του ασθενή
 - γνωρίζει τα στοιχεία που συλλέγονται κατά τη λήψη του νοσηλευτικού ιστορικού, που πρέπει να περιλαμβάνει ο νοσηλευτικός φάκελος
 - αναλύει τα δεδομένα της νοσηλευτικής αξιολόγησης για τη διαμόρφωση του πλάνου φροντίδας του νευρολογικού ασθενή

3. Συλλογή αντικειμενικών δεδομένων από τη φυσική εξέταση του νευρικού συστήματος. Ο ασθενής που δεν επικοινωνεί - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- διατυπώνει τους σκοπούς της φυσικής εξέτασης του νευρικού συστήματος που πραγματοποιείται από τον ίδιο τον νοσηλευτή
- κατανοεί τις παραμέτρους αξιολόγησης της νοητικής κατάστασης και της ικανότητας ομιλίας του αρρώστου
- αναγνωρίζει τις αιτίες διαταραχής του επιπέδου συνείδησης
- γνωρίζει τις κλίμακες/εργαλεία αξιολόγησης του επιπέδου συνείδησης
- κατανοεί τις έννοιες "σύγχυση", "λήθαργος", "παραλήρημα", "κώμα"
- αναγνωρίζει τις αντιδράσεις στον πόνο «τύπου αποφθοίωσης» και «τύπου απεγκεφαλισμού»
- γνωρίζει τα κριτήρια «εγκεφαλικού θανάτου»

4. Νοσηλευτική αξιολόγηση επιπέδου επικοινωνίας ασθενή και φυσική εξέταση εγκεφαλικών συζυγιών - 2 ώρες εργαστηριακής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- εφαρμόζει την αξιολόγηση της διανοητικής κατάστασης και της γλωσσικής ικανότητας του ασθενή με νευρολογική νόσο
- πραγματοποιεί φυσική εξέταση για την αξιολόγηση του επιπέδου συνείδησης
- γνωρίζει τις τεχνικές φυσικής εξέτασης των εγκεφαλικών συζυγιών
- αναγνωρίζει παθολογικά ευρήματα από τη φυσική εξέταση του επιπέδου συνείδησης και των κρανιακών νεύρων

5. Νοσηλευτική αξιολόγηση κινητικού και αισθητικού συστήματος - 2 ώρες εργαστηριακής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της

ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τις τεχνικές φυσικής εξέτασης του κινητικού και αισθητικού συστήματος
- πραγματοποιεί έλεγχο συμμετρίας και μεγέθους μυών, μυϊκού τόνου και μυϊκής ισχύος
- αξιολογεί τη μυϊκή ισχύ με τη χρήση κλίμακας μέτρησης
- εκτιμά τη στάση σώματος και τη βάδιση
- αναγνωρίζει τους παθολογικούς τύπους βάδισης
- αναγνωρίζει συμπτώματα διαταραχών της παρεγκεφαλίδας
- γνωρίζει για τη φυσική εξέταση και αξιολόγηση των επιπολής αντανάκλαστικών

II. Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενών με προβλήματα από νευρολογική νόσο - 16 ώρες θεωρητικής και εργαστηριακής διδασκαλίας (Μ.Γιαννακοπούλου)

6. Διατροφική Υποστήριξη και Ενυδάτωση νευρολογικών ασθενών. Φροντίδα ασθενών με προβλήματα κατάποσης - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τις καταστάσεις που παρεμποδίζουν τη λήψη τροφής και υγρών στους νευρολογικούς ασθενείς
- περιγράφει τις καταστάσεις που αυξάνουν ή μειώνουν τις θερμιδικές ανάγκες στους νευρολογικούς ασθενείς και τις επιπτώσεις τους
- κατανοεί τις παραμέτρους που αξιολογούνται για την εκτίμηση των διατροφικών αναγκών του νευρολογικού ασθενή, με βάση τη λήψη ιστορικού, τη φυσική εξέταση και τα εργαστηριακά δεδομένα
- εκτιμά τις ολικές ημερήσιες θερμιδικές ανάγκες με βάση το φύλο, το σωματικό βάρος και την ηλικία συνυπολογίζοντας και την κλινική κατάσταση
- γνωρίζει τις νοσηλευτικές ευθύνες κατά

την εντερική και παρεντερική σίτιση του νευρολογικού ασθενή

- ελέγχει την ικανότητα κατάποσης πριν τη σίτιση per os
- γνωρίζει τις τεχνικές per os σίτισης ασθενών με δυσφαγία

7. Νοσηλευτική αξιολόγηση και φροντίδα ασθενών με Κάκωση του Νευρικού Συστήματος (ΝΣ) - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τα επιδημιολογικά δεδομένα σχετικά με τις αιτίες τραυματισμού του ΝΣ
- κατανοεί τις επιπτώσεις της κάκωσης στο κινητικό και αισθητικό σύστημα
- αναγνωρίζει τις λειτουργικές διαταραχές που προκύπτουν ανάλογα με το επίπεδο τη βλάβης του ΝΣ
- αναγνωρίζει τα σημεία ανάρρωσης μετά το shock του τραυματισμού
- κατανοεί τα κριτήρια για τη διενέργεια χειρουργικής επέμβασης με βάση τη νευρολογική εξέταση, τον απεικονιστικό έλεγχο και την κλινική εικόνα του ασθενή
- γνωρίζει τις παραμέτρους της συντηρητικής θεραπευτικής αγωγής και τις συσκευές που εφαρμόζονται σε κακώσεις της σπονδυλικής στήλης
- διατυπώνει τους νοσηλευτικούς σκοπούς της φροντίδας
- αξιολογεί το βαθμό εξάρτησης του ασθενή σε σχέση με την προσωπική του υγιεινή, τη σίτιση και τις καθημερινές δραστηριότητες ζωής
- κατανοεί το περιεχόμενο της διδασκαλίας των φροντιστών/οικογένειας του ασθενή με κάκωση του ΝΣ
- γνωρίζει τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις για τη ψυχολογική προσαρμογή του ασθενή και της οικογένειας στη νέα κατάσταση που προκύπτει μετά τον τραυματισμό

8. Φροντίδα ασθενών με κάκωση του Νωτιαίου Μυελού (NM) - 2 ώρες εργαστηριακής διδασκαλίας.

Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζει τα άμεσα σημεία και συμπτώματα μετά από τραυματισμό του NM
- γνωρίζει τους όρους «τετραπληγία», «παρραπληγία»
- κατανοεί τα σημεία και συμπτώματα του «νευρογενούς shock»
- αναγνωρίζει επικίνδυνες καταστάσεις σε ασθενείς με κάκωση NM (ορθοστατική υπόταση, αναπνευστική ανεπάρκεια, δυσανακλιντικότητα του ANΣ, εν τω βάθει φλεβική θρόμβωση κλπ) και να εφαρμόζει κατάλληλες νοσηλευτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπισή τους
- αναγνωρίζει την «σπαστικότητα» και να εφαρμόζει νοσηλευτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπισή της
- σχεδιάζει και να εφαρμόζει πλάνο φροντίδας για τα έληκτα πίεσης, τη νευρογενή παράλυση ουροδόχου κύστεως, τη δυσλειτουργία του εντέρου, τη σεξουαλική δυσλειτουργία
- κατανοεί τις παραμέτρους που επηρεάζουν την ψυχολογική προσαρμογή του ασθενή και τις οικογενειάς του στη νέα κατάσταση που προκύπτει από τον τραυματισμό του NM
- γνωρίζει για τη φάση αποκατάστασης και τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις που περιλαμβάνει

9. Φροντίδα ασθενών με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ) ή Εγκεφαλικό Ανεύρησμα(ΕΑ) - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας.

Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- περιγράψει τους μηχανισμούς πρόκλησης ισχαιμικού και αιμορραγικού ΑΕΕ
- αναγνωρίζει παράγοντες κινδύνου ΑΕΕ
- κατανοεί τα μέτρα πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης ΑΕΕ

- σχεδιάζει και να εφαρμόζει νοσηλευτική φροντίδα κατά την οξεία φάση ΑΕΕ
- γνωρίζει τα κριτήρια εφαρμογής/αποκλεισμού θρομβολυτικής θεραπείας, και να κατανοεί την τεχνική αναρρόφησης θρόμβου με stent retriever
- γνωρίζει τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση κινητικών προβλημάτων, διανοητικών διαταραχών, διαταραχών αισθητικότητας, ομιλίας, ούρησης και αφόδευσης μετά από ΑΕΕ κατά τη φάση αποκατάστασης
- κατανοεί την ταξινόμηση των εγκεφαλικών ανευρημάτων με βάση το μέγεθος, το σχήμα και την αιτιολογία τους
- αναγνωρίζει τα σημεία και συμπτώματα πριν και κατά τη ρήξη ανευρύσματος
- κατανοεί την τεχνική εμβολισμού ανευρύσματος με μικροσπίραμα πηλατίνας
- προγραμματίζει και να εφαρμόζει νοσηλευτικές παρεμβάσεις σε όλα τα στάδια της φροντίδας ασθενών με ρήξη ανευρύσματος

10. Φροντίδα ασθενών με Σπασμούς-Επιληψία

- 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τους παράγοντες κινδύνου σπασμών με βάση την ηλικία
- διαχωρίζει τις έννοιες «σπασμοί» και «επιληψία»
- κατανοεί τους όρους «επαγωγείς της επιληπτικής κρίσης», «επιληπτική αύρα», «αυτοματισμοί», «παράλυση του Todd's»
- αναγνωρίζει τις φάσεις των γενικευμένων τονικοκλονικών σπασμών και τα σημεία της μετεπιληπτικής φάσης και να πραγματοποιεί νοσηλευτική καταγραφή/τεκμηρίωση της επιληπτικής κρίσης στο φάκελο του ασθενή
- κατανοεί τα σημεία και συμπτώματα της «αφαιρετικής κατάστασης», καθώς και καταστάσεων μη επιληπτικών σπασμών

- ορίζει το status epilepticus
- αναγνωρίζει παθολογικά ευρήματα στο Ηλεκτροεγκεφαλογράφημα
- γνωρίζει τις κύριες νοσηλευτικές παρεμβάσεις που υποστηρίζουν τις ζωτικές λειτουργίες ασθενών με επιληπτικούς σπασμούς
- σχεδιάζει και να εφαρμόζει πλήανο φροντίδας ασθενών με σπασμούς, στο Νοσοκομείο
- γνωρίζει για τα αντιεπιληπτικά φάρμακα και τη διδασκαλία του αρρώστου σε σχέση με τη φαρμακοθεραπεία του

- 11. Φροντίδα Ασθενών με Λοιμώξεις του Νευρικού Συστήματος** - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:
- γνωρίζει την ταξινόμηση των λοιμώξεων του ΝΣ με βάση τον αιτιολογικό τους παράγοντα
 - αναγνωρίζει τα σημεία και συμπτώματα βακτηριδιακής μηνιγγίτιδας με βάση την ηλικία
 - κατανοεί τη φυσική εξέταση ασθενή με μηνιγγίτιδα και να αξιολογεί τα σημεία Kerning's και Brudzinski
 - γνωρίζει τα σημεία-συμπτώματα της ιογενούς μηνιγγίτιδας και της εγκεφαλίτιδας
 - γνωρίζει τις εργαστηριακές εξετάσεις και τις διαγνωστικές δοκιμασίες που πραγματοποιούνται για τη διάγνωση της λοίμωξης ΝΣ και να αξιολογεί τα ευρήματα τους
 - σχεδιάζει τα πλήানা φροντίδας ασθενή με μηνιγγίτιδα κατά την οξεία φάση στο Νοσοκομείο
 - κατανοεί τους μηχανισμούς δημιουργίας εγκεφαλικού αποστήματος και τα σημεία-συμπτώματα από την πρωταρχική εισβολή στον εγκέφαλο, τη διεύρυνση έως και τη ρήξη του αποστήματος
 - γνωρίζει για τη χειρουργική θεραπεία εγκεφαλικού αποστήματος και για τη φαρμακευτική αγωγή
 - κατανοεί τις παραμέτρους της νοσηλευτικής φροντίδας και τα μέτρα πρόληψης διασποράς της λοίμωξης και τραυματισμών

- 12. Αύξηση ενδοκράνιας πίεσης** - 2 ώρες εργαστηριακής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- κατανοεί τους όρους «ενδοκράνια πίεση», «ενδοκράνια ενδοτικότητα», «εγκολλησμός εγκεφάλου»
- υπολογίζει την πίεση εγκεφαλικής αιμάτωσης (CPP) με βάση την ενδοκράνια πίεση (ICP) και την μέση συστηματική αρτηριακή πίεση (MAP)
- γνωρίζει τις φυσιολογικές τιμές ICP και CPP
- αναγνωρίζει καταστάσεις που αυξάνουν την ενδοκράνια πίεση
- αναγνωρίζει τα πρώιμα σημεία-συμπτώματα αύξησης της ενδοκράνιας πίεσης (τριάδα του Cushing)
- εφαρμόζει νοσηλευτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της ενδοκράνιας υπέρτασης
- γνωρίζει για τις συσκευές συνεχούς παρακολούθησης της ICP

- 13. Φροντίδα ασθενών με Νευροεκφυλιστικές Νόσους** - 2 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τα κύρια νευροεκφυλιστικά νοσήματα (Alzheimer, Parkinson, Σκλήρυνση κατά πλάκας, Μυασθένεια Gravis) και τα σημεία-συμπτώματά τους
- κατανοεί τον όρο «άνοια» και να γνωρίζει τα επιδημιολογικά δεδομένα για τις αιτίες άνοιας
- αναγνωρίζει τις διαταραχές που εκδηλώνονται στην άνοια και στις υπόλοιπες νευροεκφυλιστικές νόσους
- γνωρίζει τις παραμέτρους της νοσηλευτικής φροντίδας ασθενών με νευροεκφυλιστικά νοσήματα

- γνωρίζει για τη φαρμακευτική αγωγή ασθενών με νευροεκφυλιστικά νοσήματα και τις παρενέργειες της
- κατανοεί το περιεχόμενο της διδασκαλίας του ασθενή με νευροεκφυλιστική νόσο και της οικογένειας του

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή. Ο ρόλος του Νοσηλευτή κατά τη φροντίδα ασθενών με νευρολογική νόσο.
- Νοσηλευτική Αξιολόγηση-Νοσηλευτικός. Φάκελος ασθενή με νευρολογική νόσο.
- Συλλογή αντικειμενικών δεδομένων από τη φυσική εξέταση του νευρικού συστήματος. Ο ασθενής που δεν επικοινωνεί.

Εργαστήριο 1^ο (Υποχρεωτική Παρακολούθηση)

- Νοσηλευτική αξιολόγηση επιπέδου επικοινωνίας ασθενή και φυσική εξέταση εγκεφαλικών συζυγιών.

Εργαστήριο 2^ο (Υποχρεωτική Παρακολούθηση)

- Νοσηλευτική αξιολόγηση κινητικού και αισθητικού συστήματος.
- Διατροφική Υποστήριξη και Ενυδάτωση νευρολογικών ασθενών. Φροντίδα ασθενών με προβλήματα κατάποσης.
- Νοσηλευτική αξιολόγηση και φροντίδα ασθενών με Κάκωση του Νευρικού Συστήματος.

- Φροντίδα ασθενών με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο ή Εγκεφαλικό Ανεύρησμα.

Εργαστήριο 3^ο (Υποχρεωτική Παρακολούθηση): Φροντίδα ασθενών με κάκωση του νωτιαίου μυελού.

- Φροντίδα ασθενών με Σπασμούς-Επιληψία
- Φροντίδα Ασθενών με Λοιμώξεις του Νευρικού Συστήματος

Εργαστήριο 4^ο (Υποχρεωτική Παρακολούθηση)

- Αύξηση ενδοκράνιας πίεσης.
- Φροντίδα ασθενών με Νευροεκφυλιστικές Νόσους.

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές Εξετάσεις

Σύγγραμματα:

1^η Επιλογή: **Netter παθολογία – Νευρικό Σύστημα (τόμος 4)**, Runge M., Jones H.R. Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 1^η έκδοση/2008.

2^η Επιλογή: **Βασικές Αρχές Νευροεπιστημών**, Kandel E.R., Schwartz J.H. Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 1^η έκδοση/2006.

3^η Επιλογή: **Κλινική Νευρολογία**, Aminoff J.A., Greenberg D.A., Simon R.P. Επιμέλεια: Δ. Μανουσάκης-Καρακώστας, Ν. Γρηγοριάδης, Θ. Καραπαναγιώτης. Εκδόσεις: Παρισιάνου Α.Ε., Αθήνα, 9^η έκδοση/2017.

